Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 2. júna 2022 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 87/357/EHS – Článok 1 ods. 2 – Pôsobnosť – Nepotravinové výrobky, ktoré je možné zameniť s potravinami – Pojem – Riziko dusenia, otravy, perforácie alebo zablokovania tráviaceho ústrojenstva – Domnienka nebezpečnosti – Neexistencia – Dôkaz“

Vo veci C-122/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Najvyšší správny súd, Litva) z 24. februára 2021 a doručený Súdnemu dvoru 26. februára 2021, ktorý súvisí s konaním:

GET Fresh Cosmetics Limited

proti

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba,

za účasti:

V. U.,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal, sudcovia J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl (spravodajca) a M. L. Arastey Sahún,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Get Fresh Cosmetics Limited, v zastúpení: M. Inta, advokatas,

– litovská vláda, v zastúpení: K. Dieninis a V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: litovčina.

– grécka vláda, v zastúpení: V. Karra a O. Patsopoulou, splnomocnené zástupkyne,

– Európska komisia, v zastúpení: G. Goddin, E. Sanfrutos Cano a A. Steiblytė, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 smernice Rady 87/357/EHS z 25. júna 1987 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa výrobkov, ktorých vlastnosti sa javia ako iné, než v skutočnosti sú, a ktoré preto ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov (Ú. v. ES L 192, 1987, s. 49; Mim. vyd. 13/008, s. 283).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Get Fresh Cosmetics Limited a Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (Štátny úrad na ochranu práv spotrebiteľov, Litva) (ďalej len „úrad na ochranu spotrebiteľov“), ktorého predmetom je zákaz uložený spoločnosti Get Fresh Cosmetics uvádzať na trh určité kozmetické výrobky.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 87/357

3 Podľa prvého až siedmeho odôvodnenia smernice 87/357:

„keďže v niekoľkých členských štátoch sú platné právne predpisy týkajúce sa určitých výrobkov, ktorých vlastnosti sa javia ako iné, než v skutočnosti sú, a ktoré preto ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov; keďže však tieto ustanovenia sa líšia obsahom, dosahom, a oblasťou pôsobnosti; keďže sa tieto opatrenia v určitých členských štátoch týkajú najmä všetkých výrobkov, ktoré sa podobajú potravinám, hoci potravinami nie sú, zatiaľ čo v iných členských štátoch sa týkajú iba výrobkov ľahko zameniteľných za potraviny, najmä za cukrárske výrobky;

keďže táto situácia vytvára závažné narušenie voľného pohybu tovaru a nerovné podmienky hospodárskej súťaže v rámci spoločenstva bez toho, aby bola zaručená účinná ochrana spotrebiteľov, najmä detí;

keďže tieto prekážky vytvorenia a fungovaniu spoločného trhu sa musia odstrániť a musí byť zaručená príslušná ochrana spotrebiteľa v súlade s rezolúciou Rady zo 14. apríla 1975 a z 19. mája 1981 o prvom [Ú. v. ES C 92, 1975, s. 1] a druhom programe [Ú. v. ES C 133, 1981, s. 1] Európskeho hospodárskeho spoločenstva o politike ochrany a o informovaní spotrebiteľa a s rezolúciou Rady z 23. júna 1986 o novom podnete pre politiku ochrany spotrebiteľa [Ú. v. ES C 167, 1986, s. 1];

keďže zdravie a bezpečnosť spotrebiteľa majú mať rovnocenný stupeň ochrany v rôznych členských štátoch;

keďže je preto potrebné zakázať uvádzanie výrobkov, ktoré je možné zameniť za potraviny na trh, ako aj ich dovoz, výrobu a vývoz, pretože tieto výrobky môžu ohroziť zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov;

keďže by sa mali prijať ustanovenia o kontrole, ktorú by vykonávali príslušné orgány členských štátov;

keďže v súlade so zásadami o ochrane spotrebiteľa obsiahnutými v rezolúcii Rady musia byť nebezpečné výrobky stiahnuté z trhu“.

4 Článok 1 tejto smernice stanovuje:

„1. Táto smernica sa týka výrobkov uvedených v odseku 2, ktoré tým, že sa ich vlastnosti javia iné ako v skutočnosti sú, ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov.

2. Výrobky uvedené v predchádzajúcom odseku 1 sú také výrobky, ktoré aj napriek tomu, že nie sú potravinami, majú formu, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo rozmery, ktoré môžu spôsobiť, že spotrebitelia, najmä deti, ich zamenia s potravinami a v dôsledku toho si ich môžu vkladať do svojich úst, cmúľať alebo prehltnúť, čo by mohlo byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.“

5 Článok 2 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty musia podniknúť všetky potrebné opatrenia, aby zakázali uvádzanie na trh, dovoz a výrobu aj vývoz výrobkov uvedených v tejto smernici.“

6 Článok 3 tej istej smernice znie:

„Členské štáty musia najmä zabezpečiť, aby sa vykonávala kontrola výrobkov na trhu s cieľom zaistiť, aby sa žiadne výrobky, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, neuvádzali na trh a prijmú všetky potrebné opatrenia, aby príslušné orgány týchto štátov stiahli alebo prinútili stiahnuť zo svojho trhu výrobok, na ktorý sa vzťahuje táto smernica.“

Nariadenie (ES) č. 1223/2009

7 Odôvodnenia 9 a 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 z 30. novembra 2009 o kozmetických výrobkoch (Ú. v. EÚ L 342, 2009, s. 59) znejú takto:

„(9) Kozmetické výrobky by mali byť bezpečné za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok použitia. Avšak, z hodnotenia riziká – výhody by nemala vyplynúť prípustnosť rizika pre ľudské zdravie.

(10) Prezentácia kozmetického výrobku, najmä jeho tvar, vôňa, farba, vzhľad, obal, označovanie, objem alebo veľkosť výrobku, by nemala ohrozovať zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov tým, že by mohlo dôjsť k zámene za potraviny, v zmysle [smernice 87/357].“

8 Článok 3 písm. a) tohto nariadenia, nazvaný „Bezpečnosť“, stanovuje:

„Kozmetický výrobok sprístupnený na trh musí byť bezpečný pre zdravie ľudí, ak je použitý za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok, pričom sa berie do úvahy najmä:

a) prezentácia vrátane súladu so [smernicou 87/357];

…“

Litovské právo

9 § 6 Lietuvos Respublikos maisto įstatymas (zákon o potravinách Litovskej republiky) upravuje obmedzenia uvádzania potravín a iných výrobkov, ktoré sa podobajú potravinám, na trh. Odsek 2 tohto ustanovenia zakazuje uvádzať na trh výrobky, ktoré sa tvarom, vôňou, farbou, vzhľadom, označením, obalom, rozmermi alebo iným spôsobom podobajú na potraviny do takej miery, že spotrebitelia, najmä deti, ich môžu omylom skonzumovať ako potravinu, čím ohrozia svoje zdravie alebo život.

10 Podľa § 9 Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymas (zákon o bezpečnosti výrobkov Litovskej republiky, ďalej len „zákon o bezpečnosti výrobkov“):

„Predávajúci je povinný:

uvádzať na trh len bezpečné výrobky.

…“

11 § 3 ods. 5 zákona o bezpečnosti výrobkov stanovuje:

„‚Bezpečný výrobok‘ znamená akýkoľvek výrobok, ktorý pri používaní za bežných podmienok, stanovených výrobcom alebo racionálne predvídateľných, vrátane doby, nepredstavuje nijaké riziko alebo nepredstavuje riziko pre život alebo zdravie spotrebiteľov, ktoré je vyššie ako prahová hodnota povolená normotvorcom v súlade s vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľa, s prihliadnutím na tieto faktory:

1. vlastnosti výrobku, vrátane jeho zloženia, balenia, návodu na montáž, používanie a údržbu,

2. účinok na iné výrobky, ak sa dá racionálne predvídať, že sa bude používať spolu s inými výrobkami,

3. prezentáciu výrobku spotrebiteľovi, informácie na výrobku alebo na jeho obale, návod na jeho použitie a likvidáciu a akékoľvek iné údaje alebo informácie poskytnuté výrobcom,

4. kategóriu spotrebiteľov, najmä detí, ktorí sú pri používaní výrobku vystavení zvýšenému riziku.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

12 Get Fresh Cosmetics je spoločnosť založená podľa anglického práva, ktorá vyrába kozmetické výrobky, akými sú šumivé bomby do kúpeľa. Tieto výrobky sú distribuované v Litve najmä prostredníctvom internetových stránok.

13 Listom z 2. mája 2018 sa úrad na ochranu spotrebiteľov obrátil na distribútora výrobkov spoločnosti Get Fresh Cosmetics v Litve a uviedol, že vykoná kontrolu kozmetických výrobkov predávaných na dotknutých internetových stránkach. Vyzval tohto distribútora, aby mu poskytol náhodne vybrané kozmetické výrobky – konkrétne rôzne typy šumivých bômb do kúpeľa (ďalej len „dotknuté výrobky“) – názov a adresu výrobcu, etikety v pôvodnom a litovskom jazyku, ďalšie identifikačné údaje, medzinárodnú nomenklatúru kozmetických zložiek (INCI) (*International Nomenclature of Cosmetic Ingredients*), ako aj ďalšie informácie potrebné pre túto kontrolu.

14 Elektronickou poštou z 3. mája 2018 tento distribútor informoval úrad na ochranu spotrebiteľov, že niekoľko týždňov predtým, ako bol informovaný o podobnosti dotknutých výrobkov s potravinami, ich z uvedených internetových stránok odstránil. Uviedol tiež, že všetky výrobky sa nachádzali na portáli pre oznamovanie kozmetických výrobkov (*Cosmetic product notification portal*), boli zaregistrované v Únii a boli označené etiketou, uvádzajúcou, že sa nesmú vkladať do úst ani prehltnúť. Nakoniec poskytol úradu na ochranu spotrebiteľov požadované dokumenty.

15 Po vykonaní kontroly súladu dotknutých výrobkov s požiadavkami nariadenia č. 1223/2009, ako aj zákona o bezpečnosti výrobkov a na základe správy o kontrole, úrad na ochranu spotrebiteľov prijal 29. augusta 2018 rozhodnutia, v ktorých konštatoval, že tieto výrobky nespĺňajú požiadavky článku 3 písm. a) a článku 20 ods. 1 nariadenia č. 1223/2009, a to z dôvodu, že svojím vzhľadom, vôňou, tvarom a veľkosťou napodobňujú potraviny a že tým, že nie je možné rozpoznať ich skutočnú povahu, ohrozujú bezpečnosť alebo zdravie spotrebiteľov, najmä detí a starších osôb. Úrad na ochranu spotrebiteľov týmito rozhodnutiami jednak zakázal uvádzať dotknuté výrobky na trh a jednak nariadil dotknutému distribútorovi stiahnuť ich z trhu, upozorniť spotrebiteľov na riziko spojené s týmito výrobkami, informovať spotrebiteľov o možnosti vrátiť uvedené výrobky predávajúcemu a poskytnúť informácie o ďalšom postupe.

16 Vilniaus apygardos administracinis teismas (Krajský správny súd Vilnius, Litva) čiastočne vyhovel žalobe podanej spoločnosťou Get Fresh Cosmetics tým, že zrušil uvedené rozhodnutia a nariadil úradu na ochranu spotrebiteľov, aby opätovne preskúmal otázku súladu dotknutých výrobkov s požiadavkou článku 3 písm. a) nariadenia č. 1223/2009.

17 Vnútroštátny súd, na ktorý uvedený úrad podal odvolanie, tento rozsudok zrušil a vec vrátil Vilniaus apygardos administracinis teismas (Krajský správny súd Vilnius). Tento posledný uvedený súd zamietol žalobu spoločnosti Get Fresh Cosmetics, ktorá podala proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, najmä z dôvodu, že Vilniaus apygardos administracinis teismas (Krajský správny súd Vilnius) sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade článku 1 smernice 87/357.

18 Get Fresh Cosmetics tvrdí, že článok 1 ods. 2 smernice 87/357 vyžaduje, aby sa preukázalo, že dotknuté výrobky sú nepotravinovými výrobkami, ktoré majú formu, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označovanie, objem alebo rozmery, ktoré môžu spôsobiť, že spotrebitelia, najmä deti, si ich zamenia s potravinami a v dôsledku toho si ich môžu vkladať do úst, cmúľať alebo prehltnúť, čo by mohlo byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.

19 V tejto súvislosti tvrdí, že úrad na ochranu spotrebiteľov sa nemal obmedziť na preukázanie toho, že dotknuté výrobky mohli byť zamenené s potravinami, ale mal preukázať aj nebezpečnosť vyplývajúcu z takejto zámeny. Na tento účel sa domnieva, že úrad na ochranu spotrebiteľov mal vykonať laboratórne analýzy a testy s cieľom zistiť, či sa dotknuté výrobky môžu rozbiť a či predstavujú nebezpečenstvo otravy, ak sa vkladajú do úst, cmúľajú alebo prehltnú.

20 Úrad na ochranu spotrebiteľov tvrdí, že keďže kozmetické výrobky nie sú určené na konzumáciu, existencia podobnosti medzi takýmto nepotravinovým výrobkom a potravinovým výrobkom, z ktorej vyplýva, že je možné predpokladať, že kozmetický výrobok bude vložený do úst, je dostatočná na to, aby sa predpokladalo, že tento výrobok predstavuje riziko pre zdravie spotrebiteľov.

21 Vnútroštátny súd sa domnieva, že z výkladu nariadenia č. 1223/2009 a smernice 87/357, ktorý bol objasnený v rámci prípravných prác, ktoré viedli k jeho prijatiu, vyplýva, že podobnosť medzi kozmetickým výrobkom a potravinou je faktorom, ktorý *ipso facto* vyvoláva prinajmenšom potenciálne riziko pre zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov, najmä detí.

22 V tejto súvislosti uvádza, že článok 1 ods. 2 smernice 87/357 definuje pôsobnosť tejto smernice tak, aby zahŕňala aj potenciálne riziká. V tejto súvislosti má pochybnosti o potrebe predložiť dôkaz o tom, že výrobky, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie, skutočne predstavujú nebezpečenstvo. V prípade, že sa má uvedené ustanovenie vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby bolo riziko pre zdravie alebo bezpečnosť preukázané objektívnymi a podloženými údajmi, vnútroštátny súd chce vedieť, kto znáša dôkazné bremeno.

23 V tejto súvislosti vnútroštátny súd zdôrazňuje, že podľa nariadenia č. 1223/2009 musí zodpovedná osoba zabezpečiť súlad kozmetických výrobkov so smernicou 87/357 ešte pred uvedením týchto výrobkov na trh a musí mať najmä údaje preukazujúce tento súlad.

24 Za týchto podmienok Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Najvyšší správny súd, Litva) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 1 ods. 2 [smernice 87/357] vykladať v tom zmysle, že výrobkami uvedenými v odseku 1 tohto článku sú výrobky, ktoré aj napriek tomu, že nie sú potravinami, majú tvar, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo veľkosť, ktoré môžu spôsobiť, že spotrebitelia, najmä deti, si ich zamenia s potravinami a v dôsledku toho si ich môžu vkladať do úst, cmúľať alebo prehltnúť, a ako preukazujú objektívne a podložené údaje, mohlo by to zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva?

2. Mal by v prípade kladnej odpovede na prvú otázku dôkazné bremeno znášať príslušný orgán dohľadu členského štátu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

25 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 1 ods. 2 smernice 87/357 vykladať v tom zmysle, že je potrebné na základe objektívnych a podložených údajov preukázať, že vkladanie do úst, cmúľanie alebo prehltnutie výrobkov, ktoré nie sú potravinami, ale majú tvar, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo veľkosť, ktoré môžu spôsobiť, že

spotrebitelia, najmä deti, si ich zamenia s potravinami a v dôsledku toho si ich môžu vkladať do úst, cmúľať alebo prehltnúť, by mohlo byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.

26 V prejednávanej veci sa vnútroštátny súd snaží najmä určiť, či článok 1 ods. 2 smernice 87/357 zaviedol domnienku nebezpečnosti výrobkov, ktoré majú vzhľad potravín, alebo či nebezpečnosť takýchto výrobkov musí byť preukázaná objektívnymi a podloženými údajmi.

27 V tejto súvislosti treba v prvom rade konštatovať, že podľa článku 1 ods. 1 smernice 87/357 sa táto smernica týka výrobkov, ktorých vlastnosti sa javia iné, ako v skutočnosti sú, a ktoré preto ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov.

28 Treba tiež poznamenať, že v súlade s odsekom 2 uvedeného ustanovenia sa za výrobky, ktorých vlastnosti sa javia iné, ako v skutočnosti sú, a ktoré ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov, považujú výrobky, ktoré síce nie sú potravinami, ale majú formu, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo rozmery, ktoré môžu spôsobiť, že spotrebitelia, najmä deti, si ich zamenia s potravinami a preto si ich môžu vkladať do úst, cmúľať ich alebo prehltnúť, čo by mohlo byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.

29 Treba však konštatovať, že zo znenia týchto ustanovení nijako nevyplýva, že by tieto ustanovenia zavádzali domnienku nebezpečnosti výrobkov, ktorých vlastnosti sa javia iné, ako v skutočnosti sú, alebo že príslušné vnútroštátne orgány musia na základe objektívnych a podložených údajov preukázať, že vkladanie takýchto výrobkov do úst, ich cmúľanie alebo prehltnutie môže byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu alebo zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.

30 Článok 1 smernice 87/357 totiž nestanovuje priamu príčinnú súvislosť medzi skutočnosťou, že výrobok, ktorého vlastnosti sa javia iné, ako v skutočnosti sú, a skutočnosťou, že tento výrobok ohrozuje bezpečnosť alebo zdravie spotrebiteľov, ale obmedzuje sa na to, že stanovuje, že sa na výrobok vzťahuje zákaz uvádzania na trh, dovozu, výroby alebo vývozu stanovený smernicou 87/357, ak sú splnené štyri kumulatívne podmienky.

31 Po prvé výrobok musí byť nepotravinovým výrobkom, ktorý má tvar, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo veľkosť potraviny.

32 Po druhé vlastnosti uvedené v predchádzajúcom bode musia byť také, že môžu viesť k tomu, že spotrebitelia, najmä deti, si výrobok zamenia s potravinou.

33 Po tretie musia byť také, že v dôsledku toho si spotrebitelia tento výrobok môžu vkladať do úst, cmúľať alebo ho prehltnúť.

34 Po štvrté vkladanie tohto výrobku do úst, cmúľanie alebo prehltnutie môže byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.

35 V druhom rade treba konštatovať, že smernica 87/357 neobsahuje ustanovenie zavádzajúce domnienku, že výrobky, ktorých vlastnosti sa javia iné, ako v skutočnosti sú, sú nebezpečné, alebo najmä domnienku, že vkladanie takýchto výrobkov do úst, ich cmúľanie alebo prehltnutie so sebou prináša takéto riziká, ale naopak, že normotvorca Únie prostredníctvom tejto poslednej podmienky vyžaduje, aby sa takéto riziká posudzovali v každom jednotlivom prípade.

36 Okrem toho výklad článku 1 ods. 2 smernice 87/357 v tom zmysle, že zavádza takúto domnienku, by *de facto* znamenalo zakázať uvádzanie takýchto výrobkov na trh.

37 Cieľom smernice 87/357 pritom v zásade nie je zakázať uvádzanie na trh všetkých výrobkov, ktoré síce nie sú potravinami, ale ktoré si možno s potravinami zameniť.

38 Z druhého až piateho odôvodnenia tejto smernice vyplýva, že táto smernica bola prijatá s cieľom odstrániť prekážky voľnému pohybu vyplývajúce z vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa určitých výrobkov, ktoré tým, že majú vlastnosti, ktoré sa javia iné, ako v skutočnosti sú, ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov, a zároveň zabezpečiť zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov a zaručiť, aby sa na nich vzťahovala rovnaká úroveň ochrany v rôznych členských štátoch.

39 V treťom rade z článku 1 smernice 87/357, a najmä zo štyroch podmienok pripomenutých v bodoch 31 až 34 tohto rozsudku vyplýva, že ako tvrdí Európska komisia, táto smernica sa vzťahuje na neurčitý počet výrobkov, ktoré majú určité vlastnosti a pri ktorých je potrebné v každom jednotlivom prípade a v závislosti od každého členského štátu určiť, či môžu predstavovať riziká uvedené v tejto smernici.

40 Smernica 87/357 teda vyžaduje, aby príslušné vnútroštátne orgány v každom jednotlivom prípade posúdili, či sú splnené podmienky uvedené v článku 1 tejto smernice, a aby odôvodnili prijatie rozhodnutia o zákaze výrobku na základe článku 2 uvedenej smernice, aby mohlo byť predmetom správneho alebo súdneho preskúmania.

41 Na tento účel musia v prípade, kedy dotknutý výrobok vyzerá alebo vonia ako potravina, posúdiť nielen pravdepodobnosť, že bude zamenený s potravinou, a teda vložený do úst, cmúľaný alebo prehltnutý, ale aj riziká takéhoto konania.

42 Toto posúdenie sa musí na jednej strane zakladať na objektívnych vlastnostiach dotknutých výrobkov. Je preto nepravdepodobné, že výrobok, ktorý sa len sčasti podobá na potravinu vzhľadom alebo vôňou, bude s takouto potravinu zamenený. Tieto vlastnosti, a najmä materiály a zloženie nepotravinového výrobku, ktoré musí prípadne oznámiť osoba, ktorá uvedený výrobok uvádza na trh, by sa mali použiť aj na určenie toho, či vkladanie takéhoto výrobku do úst, jeho cmúľanie alebo prehltnutie môže byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.

43 Uvedené posúdenie musí zohľadňovať aj zraniteľnosť spojenú s kategóriami osôb a spotrebiteľov, ktorí môžu prísť do kontaktu s výrobkami, ktoré majú vzhľad potravín, vrátane najmä detí, ako to vyplýva zo samotného znenia článku 1 ods. 2 smernice 87/357.

44 Vo štvrtom rade, hoci sa toto posúdenie má vykonať na základe štyroch podmienok stanovených v článku 1 ods. 2 smernice 87/357, ani toto ustanovenie, ani žiadne iné ustanovenie tejto smernice nevyžaduje, aby príslušné vnútroštátne orgány na základe objektívnych a podložených údajov preukázali, že spotrebitelia si tieto výrobky zamenia s potravinami a že je preukázané riziko dusenia, otravy, perforácie alebo zablokovanie tráviaceho ústrojenstva.

45 Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že stačí, aby vkladanie dotknutého výrobku do úst, jeho cmúľanie alebo prehltnutie by mohlo byť nebezpečné. Okrem toho by uloženie požiadavky preukázať istotu, že sa takéto riziká naplnia, bolo v rozpore s potrebou ochrany jednotlivcov

a spotrebiteľov, ktorú sleduje smernica 87/357, a nezabezpečilo by spravodlivú rovnováhu medzi touto potrebou a potrebou zabezpečiť voľný pohyb výrobkov, čo je cieľom tejto smernice, ako to vyplýva z druhého až piateho odôvodnenia.

46 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 87/357 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je potrebné na základe objektívnych a podložených údajov preukázať, že vkladanie do úst, cmúľanie alebo prehltnutie výrobkov, ktoré nie sú potravinami, ale majú tvar, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo veľkosť, ktoré môžu spôsobiť, že spotrebitelia, najmä deti, si ich zamenia s potravinami a v dôsledku toho si ich môžu vkladať do úst, cmúľať alebo prehltnúť, by mohlo byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva. Príslušné vnútroštátne orgány však musia v každom jednotlivom prípade posúdiť, či výrobok spĺňa podmienky vymenované v tomto ustanovení, a odôvodniť, že to tak je.

O druhej otázke

47 Vzhľadom na odpoveď, ktorá je poskytnutá na prvú otázku, netreba odpovedať na druhú otázku.

O trovách

48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 2 smernice Rady 87/357/EHS z 25. júna 1987 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa výrobkov, ktorých vlastnosti sa javia iné, ako v skutočnosti sú, a ktoré preto ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je potrebné na základe objektívnych a podložených údajov preukázať, že vkladanie do úst, cmúľanie alebo prehltnutie výrobkov, ktoré nie sú potravinami, ale majú tvar, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo veľkosť, ktoré môžu spôsobiť, že spotrebitelia, najmä deti, si ich zamenia s potravinami a v dôsledku toho si ich môžu vkladať do úst, cmúľať alebo prehltnúť, by mohlo byť nebezpečné a zapríčiniť napríklad dusenie, otravu alebo perforáciu či zablokovanie tráviaceho ústrojenstva. Príslušné vnútroštátne orgány však musia v každom jednotlivom prípade posúdiť, či výrobok spĺňa podmienky vymenované v tomto ustanovení, a odôvodniť, že to tak je.

Podpisy